Dış Ticarette Teknik Düzenlemeler Yönetmeliği

Türkiye Cumhuriyeti - 16.08.2023 Tarihli 32281 Sayılı Resmi Gazete - Dış Ticarette Teknik Düzenlemeler Yönetmeliği

16.08.2023 Tarihli 32281 Sayılı Resmi Gazete

YÖNETMELİK

Ticaret Bakanlığından:

DIŞ TİCARETTE TEKNİK DÜZENLEMELER YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Başlangıç Hükümleri

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı, dış ticarete konu ürünlerin güvenli ve ilgili teknik düzenlemelere uygun olmasını sağlamak; bu çerçevede ilgili teknik mevzuatın dış ticarete uyarlanması, uygulanması, ithalatta ve ihracatta denetim yapılması veya yaptırılması, denetim yapacak kuruluşların tespiti ile teknik düzenlemesine uygun veya güvenli olmayan ürünlerin ithalat ve ihracatının önlenmesine ilişkin yapılacak işlemlere dair usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik, dış ticarete konu ürünlerin tabi olacağı teknik düzenlemeleri, ithalat ve ihracat denetimlerini, denetim yapacak kuruluşların görev ve sorumluluklarını, ithalatçı ve ihracatçının sorumluluklarını, alınacak önlemleri ve uygulanacak müeyyideleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelik, 5/3/2020 tarihli ve 7223 sayılı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu ile 14/9/2022 tarihli ve 6038 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile yürürlüğe konulan Teknik Düzenlemeler Rejimi Kararına dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Bakanlık: Ticaret Bakanlığını,

b) Dış Ticarette Risk Esaslı Kontrol Sistemi (TAREKS): Ürün güvenliği ve teknik düzenlemeler mevzuatı uyarınca yürütülen denetim, uygunluk ve izin işlemlerinin elektronik ortamda ve risk esaslı olarak yapılması amacıyla kurulan internet tabanlı uygulamayı,

c) Genel Müdürlük: Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğünü,

ç) Gönüllü önlem: Bir yetkili kuruluşun talebi olmadan firma tarafından gerçekleştirilen düzeltici önlemi,

d) Standart: Tanınmış bir standardizasyon kuruluşu tarafından tekrar eden veya devamlı kullanım için kabul edilen, uyum zorunluluğu olmayan aşağıdaki teknik gerekliliklerden birini;

1) Uluslararası bir standardizasyon kuruluşu tarafından kabul edilen uluslararası standartları,

2) Bir Avrupa standardizasyon kuruluşu tarafından kabul edilen Avrupa standartlarını,

3) AB uyum mevzuatının uygulanabilmesi için Avrupa Komisyonunun talebi üzerine kabul edilen Avrupa standartlarını,

4) Ulusal standardizasyon kuruluşu tarafından kabul edilen ulusal standartları,

e) Teknik düzenleme: İdari hükümler de dâhil olmak üzere, ürünün niteliğini, işleme veya üretim yöntemlerini veya bunlarla ilgili terminoloji, sembol, ambalajlama, işaretleme, etiketleme veya uygunluk değerlendirme işlemlerini tek tek veya birkaçını ele alarak belirleyen uyulması zorunlu mevzuatı,

f) Ticari kalite: Bir ürünün veya hizmetin belli bir ihtiyacı karşılayabilme yeteneğini belirleyen standartları veya özellikleri zorunlu uygulamaya koyan teknik düzenlemelerde öngörülen asgari vasıfların tümünü,

g) Uygunluk değerlendirmesi: Ürün, süreç, hizmet, sistem, kişi veya kuruluşa ilişkin belirli şartların yerine getirilip getirilmediğini gösteren süreci,

ğ) Uygunsuzluk: Ürünün ilgili teknik düzenlemeye veya genel ürün güvenliği mevzuatına uygun olmama halini,

h) Yetkili kuruluş: Ürünlere ilişkin teknik düzenlemeleri hazırlayan, yürüten veya ürünleri denetleyen kamu kuruluşunu,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

İhracata Konu Tarım ve Gıda Ürünleri

İhracata konu tarım ve gıda ürünleri

MADDE 5- (1) İhracata konu tarım ve gıda ürünlerinden gerekli görülenlerin mevzuata uygunluk ve ticari kalite denetimleri Bakanlığın bölge müdürlükleri ürün güvenliği denetimleri müdürlüklerinde görevli ticaret denetmenleri tarafından Bakanlıkça belirlenecek usul ve esaslara göre yürütülür.

(2) İhracatçı veya temsilcisi, mevzuata uygunluk ve ticari kalite denetimine tabi ürünlerin ihracatında, ilgili ürün güvenliği denetimleri müdürlükleri veya servislerine başvurur.

(3) Denetim, en geç yirmi dört saat içinde depo, antrepo veya işleme yerinden denetlemeye en elverişli olanında, ihracatçı veya temsilcisi de hazır bulunmak suretiyle ilgili mevzuatta belirtilen kriterlere göre yapılır.

(4) Denetimle görevlendirilenler, denetleyecekleri ürünlerden dört takımı geçmemek üzere ilgili mevzuatında belirtildiği kadar veya Bakanlıkça belirlenecek miktarlarda numune alabilir.

(5) Denetlenmiş ürünler gerekirse yeniden denetlenebilir.

Denetim sonucunda yapılacak işlemler

MADDE 6- (1) Ürün, fiziki muayene ve gerekli görülen durumlarda laboratuvar analizleri sonucunda mevzuatına uygun bulunduğu takdirde, ticaret denetmenlerince gerek görülmesi halinde, ambalajların üzerine denetlendiğini gösteren işaret konulur ve ambalajların sonradan açılmasını önlemek için gerekli tedbir alınır.

(2) Denetim sonucunda mevzuatına uygun bulunan ürün için ihracatçısına veya temsilcisine, gümrük idarelerine ibraz edilmek üzere, ürünün ilgili mevzuata uygunluğunu belirten uygunluk belgesi verilir. Uygunluk belgesi elektronik ortamda ya da kâğıt ortamında düzenlenebilir.

(3) Uygunluk belgesi ile ürün arasındaki bağlantıyı sağlamak için, ambalajlar üzerindeki parti numarası ve diğer resmî işaretler belgelere yazılır.

Numunelerin saklanması

MADDE 7- (1) Denetim sonunda ürün mevzuatına uygun bulunduğu takdirde, alınan numuneler, ürünün çeşidine göre, Bakanlıkça tespit olunacak sürece veya alıcı ile satıcı arasında anlaşmazlık çıktığında bunun giderilmesine kadar saklanır. Bu sürenin sonundan itibaren on beş gün içinde, ihracatçı veya temsilcisi numuneleri geri alabilir.

İzin ve istisnalar

MADDE 8- (1) Bakanlık, ihracatta yapılan ticari kalite denetimlerinde ithalatçının talebinin tevsiki halinde, standardın bazı maddelerinin uygulanmasına istisna getirebilir.

Komisyon kurulması

MADDE 9- (1) Bakanlık; ihracatta mevzuata uygunluk ve ticari kalite denetimine tabi ürünlerden ihtiyaç duyulanların yetiştirildikleri bölge ve çeşidin özelliklerine göre ulaşım durumu da göz önüne alınarak, vardığı yerdeki pazar isteklerini karşılayacak olgunlukta ihraç edilebilmelerini sağlamak için gerekli görülen yerlerde kesim, toplama ve ihraç tarihlerini belirlemek üzere Bakanlıkça tespit edilecek ilgililerden oluşan bir komisyon kurmaya yetkilidir. İhracatçı firmalar komisyon kararlarına uymakla yükümlüdür.

İhraç edilemeyecek ürünler

MADDE 10- (1) İhracatta mevzuata uygunluk ve ticari kalite denetimine tabi ürünler, söz konusu ürünlerin mevzuatına uygunluğunu gösteren belgelerin elektronik ortamda ya da kağıt ortamında bulunmaması, ilgili belgelerin süresinin geçmiş olması, ambalajlarının üzerinde gereken parti numarası ve diğer resmî işaretleme bilgilerinin bulunmaması ile 9 uncu maddede belirtilen komisyon kararlarına riayet edilmemesi durumlarında ihraç edilemez.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İhraç Edilen Ürünler

Avrupa Birliği üyesi ülkelere ihraç edilen ürünler

MADDE 11- (1) Avrupa Birliği üyesi ülkelere ihraç edilen ürünler, 7223 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin ikinci fıkrası kapsamında piyasaya arz edilmiş sayılır.

(2) Birinci fıkrada belirtilen ürünlerin denetimi, re'sen veya ilgili yetkili kuruluşun bilgilendirilmesi üzerine, iç piyasada piyasa gözetimi ve denetimi yoluyla 7223 sayılı Kanun, 9/7/2021 tarihli ve 4269 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile yürürlüğe konulan Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Çerçeve Yönetmelik ve ilgili teknik düzenlemeler veya genel ürün güvenliği mevzuatında belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde yapılır.

(3) Yetkili kuruluşlar, ikinci fıkrada belirtilen denetim sonuçları hakkında Bakanlığı acilen bilgilendirir.

(4) Avrupa Birliği piyasasına ihraç edilen bir ürünün, bir üye ülke yetkili kuruluşu tarafından uygunsuz olduğunun tespit edilmesi halinde; ikinci fıkra kapsamında yetkili kuruluş tarafından yürütülen piyasa gözetimi ve denetimi sonuçları esas alınır. Ancak yetkili kuruluş tarafından herhangi bir sebeple bu ürünlere ilişkin bir tespit yapılamaması halinde ilgili Avrupa Birliği üyesi ülkenin yetkili kuruluşunun ürüne ilişkin tespiti esas alınır.

(5) Bakanlık, yetkili kuruluşça 7223 sayılı Kanun çerçevesinde uygulanan idari para cezaları ve alınan önleme ilave olarak, Teknik Düzenlemeler Rejimi Kararının 13 üncü maddesinin birinci fıkrası çerçevesinde gerekli görülen müeyyideleri uygular ve uygulanan müeyyidelere yönelik yetkili kuruluşu bilgilendirir.

(6) Avrupa Birliği piyasasına ihraç edilen bir ürünün, bir üye ülke yetkili kuruluşu tarafından ikinci fıkrada belirtilen mevzuat kapsamına girmeyen bir uygunsuzluğunun tespiti halinde, Bakanlık, yapılacak inceleme neticesinde Teknik Düzenlemeler Rejimi Kararının 13 üncü maddesinin birinci fıkrası çerçevesinde gerekli görülen müeyyideleri uygular.

Avrupa Birliği üyesi ülkeler dışındaki ülkelere ihraç edilen ürünler

MADDE 12- (1) Avrupa Birliği üyesi ülkeler dışındaki ülkelere ihraç edilen ürünlerin güvenli olması, tağşişe konu olmaması ve ürüne ilişkin işaretleme, etiketleme veya belgelendirmenin alıcıyı yanıltmayacak şekilde yapılması zorunludur.

(2) İhraç edilen ürünlerin birinci fıkraya aykırı olduğu yönünde Bakanlığa ulaşan iddialar hakkında;

a) Ürünün piyasa gözetimi ve denetiminden sorumlu yetkili kuruluş ile ürünün ihraç edildiği ülkeden sorumlu ticaret müşavirliği/ataşeliği başta olmak üzere, ilgili kurum ve kuruluşlardan bilgi, belge ve görüş talep edilir.

b) İhracatçının yazılı savunması talep edilir.

c) Mümkün olması ve gerek görülmesi halinde yetkili kuruluş tarafından numune alınabilir. Numune alınması halinde, Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Çerçeve Yönetmelikte ve ilgili teknik düzenlemede yer alan numune alımına ilişkin hükümler uygulanır.

(3) İkinci fıkradaki iddiaların ve edinilen bilgi, belge ve görüşlerin değerlendirilmesi amacıyla komisyon kurulur.

Komisyon kurulması ve karar alınması

MADDE 13- (1) 12 nci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen komisyon, Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürü veya görevlendireceği genel müdür yardımcısının başkanlığında, Genel Müdürlük, Bakanlık İhracat Genel Müdürlüğü ve Bakanlık Gümrükler Genel Müdürlüğünden birer temsilci olmak üzere başkan dahil dört üyeden oluşur. Gerek görülmesi halinde ilgili yetkili kuruluş temsilcileri de komisyona üye olarak davet edilir.

(2) Komisyon üyelerinin en az daire başkanı düzeyinde olması esastır. İhtiyaç halinde komisyon toplantılarına konusunda uzman kişiler davet edilebilir.

(3) Komisyon, birinci fıkrada yer alan üye tam sayısıyla toplanır. İlk toplantıda üye tam sayısının sağlanamaması halinde toplantı ertelenir. İkinci toplantıda salt çoğunluk aranır.

(4) Komisyon, 12 nci maddenin ikinci fıkrasındaki iddiaları ve bu iddiaların araştırılmasına yönelik edinilmiş olan bilgi, belge ve görüşleri değerlendirerek bir komisyon raporu hazırlar. Raporda ihraç edilen ürünün 12 nci maddenin birinci fıkrasına aykırı olup olmadığına ilişkin tespitler ile ilgili firmaya 7223 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin dördüncü fıkrasında ve Teknik Düzenlemeler Rejimi Kararının 13 üncü maddesinde belirtilen müeyyidelerin uygulanıp uygulanmamasına ve uygulanacak müeyyidenin ağırlığına yönelik 17 nci madde çerçevesinde alınacak karara yer verilir. Karar oy çokluğuyla alınır.

(5) Komisyon raporu doğrultusunda alınan müeyyide kararları bakan yardımcılığı onayı ile uygulamaya konulur.

(6) Komisyonun sekretarya hizmetleri Genel Müdürlük tarafından yürütülür.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İthalatta Ürün Güvenliği ve Ticari Kalite Denetimleri

İthalatta Bakanlık tarafından yürütülen ürün güvenliği denetimleri

MADDE 14- (1) İthalatta Bakanlık tarafından yürütülen ürün güvenliği denetimleri, Bakanlığın bölge müdürlükleri ürün güvenliği denetimleri müdürlüklerinde görevli ticaret denetmenleri tarafından Bakanlıkça belirlenecek usul ve esaslara göre yürütülür.

(2) Bakanlık gerekli görmesi halinde, denetimleri kendi adına yapmak üzere ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde bir başka kuruluşu görevlendirebilir. Görevlendirmenin kapsamı ile bu kuruluşun denetimlerdeki görev, yetki ve sorumlulukları Bakanlıkça belirlenir.

(3) Bakanlık birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen denetimleri, kurduğu elektronik sistem üzerinden yürütür ve takip eder.

(4) İthalat denetimi işlemlerine; ithalatçı veya temsilcisinin Bakanlığa müracaat etmesi üzerine başlanır.

(5) Denetimlerde gerekli görülmesi halinde, test edilmek üzere, denetim birimi tarafından numune alınabilir. Numune alımına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından belirlenir.

(6) Denetim neticesinde ithalatı uygun bulunan ürünler için ithalatçı veya temsilcisine elektronik sistem üzerinden TAREKS referans numarası verilir.

(7) Altıncı fıkrada belirtilen TAREKS referans numarasının bulunmaması halinde, söz konusu ürünün ithalatına ilgili gümrük idaresince izin verilmez.

İthalatta diğer yetkili kuruluşlar tarafından yürütülen ürün güvenliği denetimleri

MADDE 15- (1) İthalatta diğer yetkili kuruluşlar tarafından yürütülen ürün güvenliği denetimlerine dair usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

(2) Yetkili kuruluşlar, birinci fıkrada belirtilen usul ve esasların uygulanması için Bakanlığın görüşleri doğrultusunda düzenleme yapabilir.

(3) Yetkili kuruluşlar birinci fıkrada belirtilen denetimlerin sonuçlarını Bakanlıkça belirlenen süreye ve formata uygun olarak Bakanlığa bildirir.

İthalatta ticari kalite denetimleri

MADDE 16- (1) İthalata konu tarım ve gıda ürünlerinden gerekli görülenlerin ticari kalite denetimleri Bakanlığın bölge müdürlükleri ürün güvenliği denetimleri müdürlüklerinde görevli ticaret denetmenleri tarafından Bakanlıkça belirlenecek usul ve esaslara göre yapılır.

(2) Birinci fıkra kapsamında yürütülen ticari kalite denetimleri sonucunda uygun bulunmayan ürünlerin ithalatına izin verilmez.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Uygulanacak Müeyyideler

Uygulanacak müeyyideler

MADDE 17- (1) Bu Yönetmelik hükümlerine aykırı hareket edenler, sahte belge kullananlar ve belgelerde tahrifat yapanlar hakkında, 7223 sayılı Kanunun 20 nci maddesi ile Teknik Düzenlemeler Rejimi Kararının 13 üncü maddesinde belirtilen müeyyideler uygulanır.

(2) 7223 sayılı Kanunun 20 nci maddesindeki idari para cezalarının bu Yönetmeliğe aykırı hareket edilmesi halinde uygulanmasında;

a) Ürüne ilişkin yetkili kuruluş tarafından yapılacak risk değerlendirmesi sonucu ve ihlalin ağırlığı,

b) İhlalin mükerrerliği,

c) Firmanın mali durumu,

ç) Firmanın gönüllü önlem uygulayıp uygulamadığı,

d) Ticari faaliyetin büyüklüğü,

hususları göz önünde bulundurulur.

(3) 7223 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin dördüncü fıkrasındaki idari para cezasının uygulanmasında; uygunsuzluğa konu ürünün gerçekleşen FOB bedelinin Türk Lirası karşılığı hesaplanırken, ürünün ihracatının gerçekleştiği tarihteki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru esas alınır.

(4) İdari para cezalarının etkili, orantılı ve caydırıcı olacak şekilde uygulanması esastır.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 18- (1) 31/12/2003 tarihli ve 25333 üçüncü mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Dış Ticarette Teknik Düzenlemeler ve Standardizasyon Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) Birinci fıkra ile yürürlükten kaldırılan Dış Ticarette Teknik Düzenlemeler ve Standardizasyon Yönetmeliğine yapılan atıflar bu Yönetmeliğe yapılmış sayılır.

Yürürlük

MADDE 19- (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 20- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Ticaret Bakanı yürütür.

Resmi Gazete İçin Tıklayınız. **Mevzuatlara İçin Tıklayınız.**